kORE nine

letnik VII

številka 11

Novo mesto, december 2018

Zamenjave v vodstvu našega društva

Gotovo se spominjate, da ste prebrali v glasilu Naše vezi v mesecu juniju, da smo v mesecu marcu ostali brez predsednika, računovodkinje in poslovne sekretarke.

Tako je bilo delovanje resno ogroženo, pa smo k sreči uspešno prestali krizo. Podpredsednika društva smo zadolžili, da zastopa društvo do izvolitve novega predsednika, kar se bo zgodilo na skupščini v mesecu marcu 2019.

Posle poslovne sekretarke pa je odločno in uspešno prevzela Fanika Mikolič (telefonsko številko najdete na hrbtni strani v kolofonu), finančno poslovanje pa bo opravljal finančni servis, ki ga vodi Mihaela Kegljevič.

Rezultate uspešnega dela bomo predstavili na volilni skupščini čez tri mesece.

Kazalo

Zamenjave v vodstvu našega društva 2
Voščilo 3
Marta Žlender 3
100 Let Ane Blatnik 4
Antonija Janežič 5
Po mir in zdravlje v naravo 6
Športni kotiček 9
Novoletno druženje 9
S 95 leti najstarejši slovenski praporščak 10
Nadaljevanje zapisa o zloglasnem Štajerskem bataljonu 12

Voščilo

Drage članice, spoštovani člani - bralke in bralci.

Končali in preživeli smo še eno uspešno leto v upanju, da bo naslednje leto 2019 še prijetnejše.

Želim Vam, da uskladite želje in hotenja ter možnosti, da bi živeli v harmoniji v svojem okolju, z bližnjimi, s sodelavci in predvsem z naravo. Upam, da boste upoštevali preizkušene nasvete našega sodelavca Igorja Šenice in se ravnali po njegovih predlogih in nasvetih, ki jih je lepo nanizal v prispevku Po mir in zdravje v naravo v tej številki.

Želim Vam v vsem letu čim manj skrbi in stopimo-skočimo-zdrsnimo v leto 2019 z iskrenimi željami zase in vse druge. ***SREČNO !***

Marta Žlender

Naša članica Marta Žlender iz Sevnice je letos v mesecu aprilu dopolnila 90 let. S predsednikom podružnice Sevnica Darkom Debevcem sva jo obiskala na njenem domu, da bi našim članicam in članom predstavila delček svojega življenja.

Rojena je bila v družini Ljubej v zaselku Fužine pri vasici Podlog pri Planini nad Sevnico pod Bohorjem.

Na majhni kmetiji se je rodila kot peti otrok od desetih. Živeli so skromno, dela je bilo vedno dovolj, čeprav so imeli v hlevu samo dve kravi in redili dva pujsa in nekaj kokoši.

V osnovno šolo je hodila v Zagorje na Kozjanskem in le tri mesece jo je doletela »nemška« šola.

Vojni čas si je zapomnila po mnogih dogodkih, predvsem po mimohodu borcev 14. divizije, ki so svoj znameniti pohod na Štajersko začeli na Suhorju v Beli krajini in ko so se po mesecu dni prebili preko Hrvaške na Kozjansko, so mobilizirali tudi njenega brata Tončka, čeprav je imel komaj šestnajst let -«kar pobrali so ga«.

Na domači hiši je spominska plošča, ki dokazuje, da so v njihovih prostorih med vojno organizirali tečaj politične šole za Kozjansko.

Poleti - 6. julija 1944 je bila na cesti ranjena v desno nogo, ker jo je oplazil rafal iz strojnice, ki ga je sprožil Nemec. Nemški bolničar ji je povil rano in nato so jo odpeljali na Planino k zdravniku Repiču.

V njihovo hišo so se naselili Nemci, zasedli so tudi gostilno, umaknili so mize in prostore napolnili s slamo in si uredili ležišča.

Njena sestra Milka je živela v Sevnici, bila je izučena šivilja in čeprav je bilo do Sevnice 25 kilometrov, se je napotila k njej kar peš, saj ni bilo prometnih povezav.

Leta 1947 je bila v delovni brigadi v Sremski Mitrovici in spominja se prve namestitve v hlevu, kasneje so se preselili v barake, vendar so brigadirje in brigadirke strogo ločili.Srečala se je z nekdanjim sošolcem iz osnovne šole v Zagorju. Karel Žlender se je izučil za trgovca. Materi sta se srečali v Sevnici in se »dogovorili«, ampak poroka je sledila šele po odsluženi vojaščini, ki pa je trajala tri leta.

Začelo se je skupno življenje, pridno sta delala in že leta 1960 sta se vselila v novozgrajeno hišo.

Delala je v Kopitarni Sevnica, le zadnji dve leti v tovarni perila Lisca.

Žal je mož Karel leta 1998 umrl, v hiši živi hči Dragica z družino, sin Bojan pa jo pogosto obišče. Njega smo Slovenci večkrat videli na televiziji, saj je bil vodja Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

100 let Ane Blatnik

Bil je prav tako lep sončen dan ob desetih dopoldne kot tisti leta 2000, ko sva se spoznali z Ano Blatnik iz Soteske. Razlika je bila le v tem, da je bil tisti dan marca zelo mrzel in da sem takrat spremljala svojega učenca Kristjana na pogovor z njo. Pričakala naju je prav tako topla in nasmejana kot letos na vroč avgustovski dan, ob svojem stotem rojstnem dnevu, le da je bila tokrat oprta na hojco. Predstavniki občine in društev, katerih članica je, smo ji ob prihodu voščili za njen stoti rojstni dan in ji izročili priložnostna darila. Vnuk Aleš je pod budnimi očmi mame in babice poskrbel, da je bilo na mizi vsega dovolj. V sproščenem pogovoru je dejala: »Ne morem verjeti, da sem dočakala sto let. Bila sem vse življenje šibkejšega zdravja, posebno kritično je bilo osemdeseto leto. Rezultati v bolnišnici niso bili prav nič spodbudni. Zaradi prošenj so mi kljub temu dovolili oditi domov in stanje se je začelo izboljševati.« Na tej dolgi stoletni poti je Ana doživela veliko lepega, veselega, groznega in žalostnega. »Čas vojne je bil najhujši čas,« pravi. »Moža so odpeljali v internacijo v Renicci in tudi mene so hoteli odpeljati, a sem zaradi bolnega otroka lahko ostala doma. Preden so moža zaprli, je pripravil veliko suhega mesa, ki sem ga pozneje predala partizanom. Po propadu Italije se je mož vključil v III. prekomorsko brigado in se vrnil domov šele po vojni. Vsa ta leta nisem vedela zanj. Italijani so mi ubili brata, domobranci pa očeta in brata. Na vojni čas so še vedno živi spomini, celo na tigrovce, ki so se skrivali v baraki na Mali gori in so bili izdani. Vojno sem doživela in vem, kako je bilo, zato me jezi, ker nekateri skušajo omadeževati poštene borce, ki so se bojevali za boljše življenje naroda. Moje otroštvo in mladost sta bila lepa, oče je bil župan v Strugah. Takrat so v Strugah zgra-dili šolo in ustanovili živinorejsko zadrugo. Kot otrok sem se pridružila Sokolom in spomnim se, da sem se s Sokoli udeležila proslave ob obletnici Levstikovega rojstva. Tja smo se peljali z lojtrnim vozom. Mlada dekleta smo se med tednom zbirala zdaj pri eni, zdaj pri drugi na domu. Ob pe-trolejkah smo 'štrikale' ali pa 'štikale', se pogovarjale in tudi pele. Ob nedeljah smo se zbrali v gostilni ali v kakšnem domu in plesali. To so bili lepi časi. Srečna pa sem bila tudi takrat, ko se je po koncu vojne vrnil domov mož, in seveda ob rojstvih svojih otrok.«

Ana je še danes s svojimi stotimi leti polna energije. Zjutraj rada dalj časa poleži, kar je vedno rada počela, po zajtrku pa poprime za delo. Večino dela opravi za mizo, pripravi zelenjavo, iz dveh jajčk še naredi rezance in zreže, ne da bi si gledala pod prste. Kolikor ji oči dovolijo, prebere časopis. »Najbolj natančno prebere časopis, v katerem je zavita solata,« pripomni hči Ana. Naša stoletnica rada preveri, kaj na štedilniku vre, in če je treba, popravi, kako mora vreti. Po kosilu rada malo počiva. Proti večeru je spet polna energije in takrat sta na vrsti televizijski dnevnik in nadaljevanka Moja boš. Pošteno in delovno je potekalo njeno življenje, dolgo kar stoletje. Predana je svojim načelom in družini, kar ji družina vrača z obrestmi. Nekoč mi je zaskrbljeno dejala: »Le kdo bo delal naše krvavice, salame in klobase, ko me ne bo več! « Zdaj je ta skrb Ani odpadla, ker delo dobro obvlada vnuk Aleš. »Zlat fant, priden in za vse pripraven,« pripomni in v njenih očeh se zaleskeťajo solzice ponosa in sreče. Draga Ana, še enkrat iskrene čestitke in naše iskrene že lje, da bi v krogu svojih najdražjih preživeli še mnogo zdravih, srečnih in brezskrbnih let! ....

Helena Miša Kulovec

ANTONIJA JANEŽIČ

Resje, konec avgusta je Antonija Janežič, Tončka, kot jo kličejo znanci, praznovala svoj rojstni dan. Skupaj s predstavniki društev in občine smo njen rojstni dan praznovali v Oštariji, kamor je gospod župan Jože Muhič njo in njeno družino povabil na kosilo. Ker je Tončka že od vsega začetka članica Zveze borcev, ji je za njenih sto let prišla voščit tudi Tilka Bogovič, predsednica Zveze borcev za vrednote NOB Novo mesto in članica predsedstva ZZB NOB Slovenije, v imenu društva vojnih invalidov Dolenjske pa predsednik podružnice Novo mesto Dušan Nahtigal. Ko sem jo videla stopiti iz avta vso drobno, majhno, z njeno nepogrešljivo ruto na glavi, mi je spomin zaplaval za več kot 15 let v preteklost. Takrat sva se prvič srečali. Segli sva si v roke in ne samo njene besede, tudi njene oči so govorile, da je vesela vnovičnega srečanja. S svojo hudomušnostjo je prostor kmalu napolnila z energijo in spoznala sem, da se v teh dolgih letih najinega poznanstva ni prav nič spremenila. Še vedno je Tončka skromna in tiha, a če je treba, odločno povzdigne glas in pove svoje mnenje. Nekaj dni pozneje sem jo obiskala in vprašala, ali lahko verjame, da je dočakala sto let. »Seveda verjamem,« mi je dejala, »saj sem še pri moči, sem še pokonci in poznam ljudi okoli sebe. Mi je pa oče rekel, da bom dolgo živela, sto let pa ne bom dočakala.« Zaradi te očetove popotnice je Tončka nekaj dni pred rojstnim dnevom postala zaskrbljena in nervozna. Najbolj pa se je to poznalo na njej zadnji dan pred rojstnim dnevom. Rodila se je na Gorenjem Gradišču v Gorenčevi družini. V šolo je hodila v Dolenjske Toplice. Učil jo je poleg drugih tudi Dragotin Gregorc, ki je bil njen krstni boter. Od njega je vsako leto za božič dobila škatlo piškotov, ki so prej krasili božično drevo. V življenju, ki je za njo, je bilo vsega, od žalosti, skrbi, tudi jeze, do veselja in sreče. Najhuje je bilo takrat, ko je izvedela, da so ji ustrelili moža. Njen mož je bil eden izmed šestnajstih talcev, ki so jih 16. avgusta 1942 Italijani ustrelili v Vavti vasi. »Takrat si niti črne rute nisem upala nositi, ker bi me Italijani takoj zapisali kot komunistko. Po treh letih zakona sem ostala sama z desetmesečno hčerko in taščo. Garala sem, kot sem vedela in znala, saj sem morala preživeti hčer, taščo in sebe. Na pomoč sta mi priskočili nečakinji, ki sta popazili na mojo malo hčer.« Nekoliko lepši so bili Tončkini dnevi, ko se je srečevala s sestrami v Suhorju, pomagala sestri šivilji pri šivanju in sešila vse, kar je bilo treba zašiti »na roke«. Lepe so bile tudi Tončkine nedelje, ko je zjutraj odšla k jutranji maši, popoldne pa si je le v nedeljo privoščila počitek na postelji. Dolge zimske dneve in večere je preživela z iglami v rokah in pletla jopice in puloverje, saj je le tako lahko poplačala ljudem, ki so ji pri večjih delih pomagali na kmetiji. Časi so se spremenili in k hiši je prišel priden in delaven zet. S Tončkino hčerjo sta si sezidala novo hišo, v kateri zdaj živi Tončka s hčerjo in vnukovo družino. Največje veselje je doživela ob rojstvu pravnuka, in kot sama pravi, »ga ne dam za nobene 'dnarje'«. Tončkin dan je kljub sto letom pester. Zjutraj vstane, se sama obleče, pospravi posteljo in si postreže z zajtrkom. Tončka popazi tudi na pravnuka. Takrat se igrata in pojeta, posebno tisto o lisički. Spremlja oddaje na televiziji, bere in ne boste verjeli, rešuje tudi križanke. Ob odhodu mi naroča: »Povej županu, da mi je bilo lepo, lepo, ko sva

se tako po domače pogovarjala. Hvaležna sem mu za vso čast in pozornost, ki mi jo je izkazal, res sem mu hvaležna in iskrena hvala. Pa tudi mojim Podhoščanom se zahvaljujem, saj so mi postavili smrečico z napisom 100 let, s seboj prinesli vina in peciva ter še dolgo v noč peli ob harmoniki pesmi, ki jih imam rada.«

Helena Miša Kulovec

Po mir in zdravje v naravo

Lisca 29.09.2018

I. Kaj je meditacija?

Celostni pristop, s katerim poskušamo preiti iz faze 'vedno mislečeg:a uma' v območje popolne pozornosti in globoke umske sprostitve.

Meditacija je tisti trenutek, stanje zavesti, v katerem smo povezani s sami seboj I in popolno utišamo naše misli. Meditacija nas bo umirila, sprostila napetosti, učinki stresa bodo izginili:
pospešen srčni utrip, zvišan krvni pritisk, glavoboli, težave z želodcem, mišična zakrčenost); povečala se bo tudi naša zmožnost koncentracije.

Z redno prakso meditacije boste našli globlji stik s sabo, ob tem pa ustvarili bolj realno predstavo o svoji okolici. Meditacija poveča tudi sposobnost organizma za boljšo regeneracijo in izboljšuje delovanje imunskega sistema.

Nezanemarljiv je tudi podatek, da meditacija upočasni razpadanje možganskih celic po 35. letu in je učinkovita metoda boja proti depresiji.
Meditacijo je najbolje izvajati v naravi - ob velikih, starih rekah, morju, gorah boste še toliko bolj začutili moč narave, ki nas obdaja.

II. Priporoči la za krepitev imunosti in dobrega počutja :

Pitje zadostnih količin vode, ki pomaga odplakovati strupe iz telesa in hidrirati telo Uživanje vlaknin v obliki sadja in zelenjave ter polnovrednih žit – čiščenje črevesja

3. odpovedovanje izdelkom iz bele moke, sladkorja, soli ter ocvrtih jedi, saj povzročajo zakisanost telesa ter nalaganje škodljivega holesterola

4. izogibanje strupom iz okolja (onesnažen zrak, voda iz plastenk, alkohol, droge, tobak, pesticidi ter E-ji v hrani, gensko spremenjena hrana, industrijsko predelana hrana ...)

5. redno in predvsem daljše uživanje prostega časa na svežem zraku v naravi
6. obisk savne, da se izločijo tudi tiste snovi, ki jih telo stežka izloči (koža) ter masaža telesa

7. dovolj spanja in počitka, da se telo lahko regenerira

8. zavestno sproščanje telesa in misli skozi sprostitvene tehnike (meditacija, joga), ki čistijo telo in um

9. uporaba domače lekarne namesto uporabe antibiotikov

10. uživanje žive hrane iz domačega okolja

III.Kako vzpostaviti ravnovesje v organizmu

Z rednim pitjem mlačne vode zjutraj na tešče in redno meditacijo se v telesu začnejo dogajati sledeči procesi:

-telo ni obremenjeno s težkim prebavljanjem hrane

-začne se izločanje strupov iz telesa

-poveča se dotok energije
-dvig vibracije telesa in boljša koncentracija

-izboljša se delovanje imunskega sistema

-koža se začne čistiti
-celice se pomladijo
-počutimo se srečnejši

IV. Priporočila za polno življenje

Notranjega miru ne moremo doseči kar tako, samo od sebe. Potrebno je vložiti kar nekaj truda. Tako kot je potrebna redna vadba, da ohranjamo svoje telo fit in zdravo, se moramo držati priporočenih pravil in navad, da vedno in povsod ohranimo mir in srečo v umu in duhu.
Tako pomembno kot čiščenje telesa je pomembno tudi čiščenje našega uma in naših misli -manjkati ne sme zmerna in redna vadba na svežem zraku (hoja, tek, kolesarjenje ...), ki pomaga pri izgorevanju maščob (izločanje strupov), učvrstitvi mišic ter izboljšanju naravne imunske odpornosti. Pomembne so tudi tehnike meditacije, zavestno dihanje in sprostitvene tehnike - vse, kar nas sprošča, uravnoveša in polni z energijo. Poleg vsega tega pa moramo ohranjati pozitiven odnos do sebe ter do sveta okoli nas.

Napotki za NOTRANJI MIR 1.

HVALEŽNOST IN ZAHVALA

Bodite hvaležni in pozorni na dobre in lepe stvari v svojem življenju, saj jih ni tako malo, kot se včasih zdi. Ko se zjutraj zbudite in ko greste zvečer spat, zaprite oči in pomislite na stvari, ki jih imate v svojem življenju in za katere ste hvaležni. Vedno se zahvalite in zaprosite stvarstvo za lep in uspešen dan.

2. Ko vam poskušajo misli odleteti v napačno smer, jih takoj vrnemo na pozitivno smer. Verjetno vsakemu kdaj misli odtavajo v negativno smer, ob živce nas spravijo že malenkosti. Pogosto smo tudi obsedeni s stvarmi, ki so del naše preteklosti. vse to so simptomi, da se naše misli ukvarjajo z napačnimi stvarmi. Ko se to zgodi, se takoj zavestno odločite, da teh stvari ne boste več počeli.

3. Naučimo se sprejemati ljudi take kot so. To, da je nekdo manipulativen in negativen , je pač v njegovi naravi. Tak pač je. Naša odločitev pa je, ali se bomo z njim družili ali ne. Sprejmite to, da ljudi ne morete spreminjati.

4. Bodimo prijazni do drugih jim pomagajmo ter spodbujamo. Ob tem boste našli tudi svoj notranji mir in boste resnično zadovoljni in ponosni nase.

5. Pazimo, kaj uživamo . Nekatere pijače imajo velik vpliv na naš um. Alkohol zelo različno vpliva na ljudi. Če ob pitju vina, piva ali žganih pijač postanete napeti in depresivni, tudi to omejite in izločite iz svojega življenja.

6. Naspite se - bioritem

7. Glejte in berite prave knjige, filme in oddaje . To, kaj gledamo in beremo, vpliva na misli. Zato previdno izberite svoje vire zabave in sproščanja. Če bi radi, da so sproščene in umirjene, glejte in berite stvari, ki nas izobražujejo oziroma prinašajo pozitivno sporočilo.

8. Naj bo vaš dom pospravljen in prezračen

9. Preživite vsaj delček dneva v tišini. Ob neprestanem hrupu se ne moremo nikoli zares spočiti. Zato se odločite in svojim ušesom ter umu privoščite nekaj miru ter uživajte v tišini.

10. Izbirajte si pravo družbo. Če dovolite, da ljudje vnašajo v vaše življenje kaos, boste zelo težko ostali umirjeni. Ni vaša naloga, da izboljšate njihovo življenje in rešujete njihove težave. Vaša naloga je, da poskrbite zase in za svoje umirjeno življenje.

5. Vaje za umiritve duha, dihanje in meditacija

Meditacijo je najbolje izvajati v naravi - ob velikih, starih drevesih , ob rekah , morju, gorah- tam boste še bolj začutili moč narave, ki nas obdaja. Poskušajte biti usmerjeni proti severu ali vzhodu, saj boste tako izkoristili tudi zemeljske magnetn e tokove.- Udobn se usedite s prekrižanimi nogami ali pa se s koleni pred sabo usedite na pete.

Pazite, da imate zravnano hrbtenico. Brada je nežno potopljena proti prsnici. Roke naj počivajo v naročju ali na kolenih. Dlani obrnite navzgor. Lahko napravite kakšno od muder ali pa dlani le mirno počivata. Čin mudra - konici palca in kazalca se stikata, preostali trije prsti so stegnjeni - ta položaj rok simbolično združi našo zavest s kozmično zavestjo. Zapremo oči. Dihamo enakomerno in skozi nos. Ko začenjam svojo meditacijo, vselej najprej začnemo s sprostitvijo in predihavanjem telesa. da se najprej sprostimo in dovolimo nekaj minut, da se povežemo sami s seboj, se umirimo, umirimo misli, izklopimo zunanje zvoke in šele potem preidemo na tematiko.

Zadihamo počasi, z dolgimi vdihi in izdihi, da upočasnimo hitrost svojega uma in telesa, kar nam pomaga pri sproščanju. Vajo ponavljajmo vsaj štiri minute.

Ne obremenjujte se s KAKO - enostavno to naredite. Večina ljudi se obremenjuje, kje sedeti, kako sedeti, kam položiti roke, noge, uporabiti blazino ali ne. Kasneje boste prilagajali položaje, da vam bo udobno sedeti dlje časa. Vse kar je pomembno je, da imate mir in da vam je udobno.

Usmerjajte pozornost. Misli vam bodo v začetku uhajale. Kadar opazite, da so vam misli pobegnile, se nasmejte in se vrnite h koncentraciji in opazovanju dihanja . Spoznajte se. Meditacija ni samo usmerjanje pozornosti. Je tudi spoznavanje samega sebe. Kaj se dogaja znotraj nas? Verjetno bo to področje na začetku zamegljeno, vendar ko opazujete svoj um, kako divja, kako se želi izogniti določenim občutkom-mislim, se začnete spoznavati. Bodite prisotni - kadar se vam začno porajati določena čustva ali misli, ostanite z njimi nekaj časa. Nezavedno se izogibamo občutkom negotovosti, frustracije, jeze..., vendar je čudovita stran meditacije, da se znamo soočiti tudi s temi občutki. Ostanite in bodite radovedni, kaj vam želijo povedati. Postanite sam svoj prijatelj. Ko se začnete spoznavati, naredite to na prijateljski način. Spoznajte prijatelja. Nasmehnite se in si pošljite dobro mero ljubezni. Opazujte svetlobo, zvoke, energijo. Pozornost lahko po kakšnem tednu meditiranja usmerite tudi na zunanje dražljaje. Uprite oči na eno točko v prostoru in postanite pozorni na svetlobo, naslednji dan na zvoke in potem na energijo okrog sebe. Nasmejte se, ko končate. Ko končate, se nasmejte. Bodite hvaležni, da ste si vzeli ta čas zase. Sami sebi dokažite, da ste zanesljivi. Postanite prijatelj sami sebi in se bolje spoznajte. To bodo postale redne pomembne minute v vsakodnevnem vašem življenju in ritmu.

Meditacija ni zmeraj enostavna ali mirna, vendar z njo ogromno pridobite. Lahko začnete že danes in nadaljujete celo življenje.

Viri:

Knjiga: Kako poiskati notranji mir: Popolni vodnik za doseganje duševnega miru in pravega samospoštovanja s črpanjem iz zakladnice duha ,Avtor: Mike George Knjiga:Dober dih ,Avtor:Patrick McKeown Knjiga :Meditacija: človekova popolnost v božjem zadovoljstvu, Avtor: Šri Činmoj Knjiga: Meditacije, Avtor: Louise L. ,a, Knjiga: Sreča in notranji mir ,Avtor: Marjetka Perme Knjiga:Okrepimo imunski sistem - Praktični vodnik za trajno krepitev telesne obrambe Urednik: Sanda Šukarov net: https://www.facebook.com/Sendoša--Terapija avtor: Igor Šenica https://www.facebook.com/Sendoša-masaža avtor: Igor Šenica https://www.youtube.com/watch?v=1c7mDC-40bQ&t=68s https://www.youtube.com/watch?v=xgRPMajdu34&t=17s https://med.over.net/clanek/kako-vzdrzevati--ravnovesje-v-organizmu-po-stiridesetem-letu/ https://si.sr'-''-~-ycentre.org/meditacija/tecaj/korakl https://vdihni.si/meditacija-20-nasvetov-za-zacetnike/

Avtor: Igor Šenica - energoterapevt, maser, fizioterapevt, radiostezist, wellness svetovalec, SPA instruktor, promotor starodavnih modrosti

ŠPORTNI KOTIČEK

Naši člani se redno udeležujemo športnih srečanj, ki jih organizirajo posamezna društva ali pa zveza .Radi smo uspešni, čeprav je bistvo v nastopanju in zastopanju našega društva. Medalj se ne branimo, vendar jih je težko osvojiti, saj nastopa 14 društev, ki imajo enake želje.

Na letošnjih športnih igrah smo osvojili »kar« dve bronasti medalji, zaslužni so za to naši strelci in kegljači.

Pohvaliti pa moramo dva nosilca srebrne medalje, ki sta jo osvojila na društvenem tekmovanju v pikadu Alojz Petrič in v kegljanju Alojz Dragan.

Tudi v letu 2019 bo veliko tekmovanj, zato objavljamo datume, da boste rezervirali te sobote in se psihično in fizično dobro pripravili z resnim in rednim treningom.

Datumi tekmovanj:

16. marec 2019 tekmovanje v streljanju z zračno puško

30. marec	**2019**	**kegljanje**
13. april	**2019**	**športne igre**
11. maj	**2019**	**balinanje**
15. junij	**2019**	**ribolov**
28. sept.	**2019**	**šah**
19. okt.	**2019**	**pikado**

Zapišite si te datume na koledar, ki vam ga je podarilo društvo ob novoletni čestitki.

NOVOLETNO DRUŽENJE

Tradicionalno srečanje naših članic in članov ter spremljevalcev je v odlični organizaciji naše poslovne tajnice potekalo 15. decembra 2018 na Čatežu v trebanjski občini. Najprej smo se morali pripraviti za "naporen" dan in smo se tudi po zaslugi naše članice -domačinke Lili Zupan okrepčali, da smo lahko potem občudovali obnovljeno cerkev Marijinega vnebovzetja na Zaplazu, ki je že dvesto let romarska pot. Prisluhnili smo g. Stoparju, ki nam je orisal zgodovino in nastanek tega božjega hrama. Cerkev je res prostorna, saj lahko sprejme 1500 obiskovalcev. Ima čudovit kasetiran strop, vitražna barvna okna so delo slikarja Staneta Kregarja .Stranski oltar je posvečen mučencu Alojzu Grozdetu, mojstrski mozaik je izdelal pater Marko Rupnik.

Znano je , da je leta 1850 takratno cerkvico s slikami opremil Franz Kurz pl. Thurn Goldenstein (da, to je tisti slikar, ki so ga nagovorili, da je po spominu naslikal Franceta Prešerna, saj so ugotovili, da nimajo nobene njegove podobe. To je danes najbolj znana barvna slika našega pesnika).

Blizu cerkve smo se ustavili in zamislili nad spravnim znamenjem. Kompozicija nosi naslov Resnica - sočutje in je posvečena vsem žrtvam svetovne morije. V posodi pod križem je zbrana zemlja z 31 krajev, kjer so se dogajali medvojni in povojni zločini : Kočevski rog, Huda jama, Gonars, Rab, Dachau, Auschwitz, Osankarica na Pohorju, Javorovica nad Šentjernejem, Dražgoše, Rajhenburg.....)

Sledil je kulinarični del v gostišču in po obilnem okusnem kosilu nas je igralec Luka v vlogi župnika kot pridne ovčiče povabil še v kulturni hram, kjer nam je domača skupina P.L.I.N. uprizorila v zabavnosatirični obliki ljubezenski štirikotnik. Dobro smo se naploskali, saj je na koncu zmagala ljubezen in veselje v pričakovanju ohceti nas je pospremila skupina osmih harmonikarjev s tremi kitaristi.

Bil je poln dan in veselimo se novega srečanja.

S 95 leti najstarejši slovenski praporščak

Na dan, ko bo izšla zadnja letošnja številka Svobodne besede, bo Cene Blažinc, predsednik KO ZB Dobova, praznoval visok jubilej, 95. rojstni dan. V Mihalovcu pri Dobovi 29. decembra leta 1922 rojeni Cene je eden najstarejših predsednikov borčevske organizacije pri nas, zagotovo pa je najstarejši praporščak, in je bil kot borec Kozjanskega bataljona tudi aktivni udeleženec druge svetovne vojne. Kljub visoki starosti je to mož posebne energije, bistrega uma in šegavega, navihanega značaja, ki se zna pošaliti tudi na svoj račun.

Jožica Hribar

Zadnjih 15 let živi sam, potem ko mu je umrla žena in pred tem sin. Tudi ko je lani hudo zbolel, si je želel le domov, kjer si čas krajša z vrtnarjenjem, takoj po upokojitvi pa se je lahko pohvali] tudi z lepo urejenim vinogradom. Prapor KO ZB Dobova nosi ponosno na vseh prireditvah v svoji okolici, prav tako kot sponosom vodi krajevno borčevsko organizacijo. »Poleg nečaka nad menoj in mojim počutjem bedijo tudi v ZZB NOB Brežice, posebno predsednik Stane Preskar,« pove ponosno. Čeprav izhaja iz družine z osmimi otroki, v kateri je bil najmlajši, tudi 'bratov in sester ni več med živimi.

Zelo živi pa so njegovi spomini, ki se prepletajo z njegovim vajeništvom in službo v Zagrebu, pa z odhodom v partizane, ko je bil borec Kozjanskega odreda, s spomini na boje in povojno obnovo domovine in seveda z delom na železnici. Še pred vojno je V Dobovi končal osnovno šolo in se šel v Zagreb učit za ključavničarja, po končanem učnem obdobju pa je tam ostal kot pomočnik. »Vsak dan sem se vse do nastanka NDH in vzpostavitve meje vozil med domačo Dobovo in Zagrebom. Potem se je doma prijavil na borzo dela in dobil dekret za Maribor, saj je tam primanjkovalo takšnih kadrov.

A so me vpoklicali na delo v strojno tovarno v Gradcu, kjer smo po Hitlerjevem napadu na Sovjetsko zvezo izdelovali topove in dele za tope,« se spominja. Ker je nekoč med napornim delom ponoči med malico zaspal, je s tekočega traku prišel pokvarjen element, zato so ga obtožili sabotaže ter ga postavili pred sodišče. A se je prav tedaj začelo bombardiranje Gradca, kar je Cene izkoristil za pobeg domov. Doma pa ni bilo nikogar več, saj so domače izselili, zato se je naselil pri sestri.

Ker je njen mož dela] na železnici, takšne ljudi pa so potrebovali tudi okupatorji, ju niso izselili. Odločitev za partizane je bila samoumevna.

»Trije prijatelji smo odšli na Pišece, kjer so se zadrževali borci Kozjanskega bataljona, in postali smo partizani« Od leta 1943 je med partizane prihajalo vse več ljudi, največ je bilo prebežnikov, veliko tujcev, ki so pobegnili iz nemške vojske. Njim pa je primanjkovalo orožja. »Naša oborožitev je bila slaba, večino časa V partizanih sem imel le puško in štiri naboje, ki sem jih nadvse skrb no varoval. Zato smo prišleke s Posavja prepeljali na Dolenjsko, sami pa smo se nato vračali s polnimi nahrbtniki orožja, saj so nam tedaj zavezniki že pošiljali orožje. Nemško-italijansko mejo, ki je bila zavarovana z žico in minami, smo prešli tako, da smo čez žico iz desk naredili zasilen most. Orožje, ki smo ga prenašali V nahrbtnikih, je bilo namenjeno 14. diviziji in Kamniško-zasavskemu bataljonu. V nahrbtniku pa sem naenkrat prenesel deset škatel streliva, skupaj 25 tisoč nabojev!«

V Kozjanskem bataljonu je komandant kmalu opazil njegove sposobnosti in po-

slali so ga V Savinjsko dolino doficirsko šolo. Tam pa je doživel veliko hudega, tudi veliko zimsko ofenzivo. Cene Blažinč se spomni, kako slabo so bili borci oblečeni in obuti. Med enim izmed napadov so mu Čevlji razpadli na nogah, ki so bile ranjene in krvaveče. Pa so ga poslali nazaj V oporišče, kjer je dobil čisto prave, kakovostne čevlje. Pa še mitraljez mu je dal namestnik!

Ko se je po šolanju vrnil V svoj bataljon, ki je medtem že postal odred s tremi bataljoni, je postal obveščevalec v 1. bataljonu, Kozjanski odred pa se je preselil na Bohor. Leto 1944 je bilo naporno, bitke so se kar vrstile, osvobajali so Kozjansko: Pišece, Kozje, Jurklošter. S prihodom 14. divizije se je razmerje moči precej spremenilo, a vojna še zdaleč ni bila dobljena in žrtev je bilo zelo veliko. Potem je sledil odhod na Hrvaško, pa leta 1945 V Prekmurje na pomoč tamkajšnjim ljudem. V Murski Soboti je dočakal osvoboditev. Potem je odšel V Maribor, kjer so odred vključili V KNOJ, tudi četo, ki jo je vodil Blažinč, pazili so na vojne ujetnike in na različne objekte, veliko je bilo spopadov z odpadniškimi skupinami. Domov se je vrnil šele leta 1946.

S ponosom pove, da so mu V Beogradu, kjer je bil s svojo enoto na nagradnem dopustu, ponudili delo V Titovih delavnicah, on pa je želel domov. Njegovi domači so se po vojni vrnili, a prišli so na povsem porušeno domačijo, saj so zavezniki z bombami zasuli Dobovo, ki je bila pomembno železniško križišče. Cene pa je zaposlitev našel v Mariboru kot vzdrževalec v nekdanji Hutterjevi tovarni. Ker je po vojni pri manjkovalo strojevodij, so ga poslali na šolanje v Zagreb, in tako je pristal na železniški lokomotivi, ki ji je bil zvest večino delovne dobe. Kot odličen poznavalec vlakov je delal tudi V tehničnih delavnicah in V popravljalnici vlakov v Dobovi. Vmes pa graditev domovine, mladinske delovne brigade, z vlakom je prevozil tako rekoč vso Jugoslavijo, spoznal veliko ljudi. Najtesnejše povezave pa so ostale z njegovimi prijatelji iz Kozjanskega odreda. Žal jih je vse manj ali pa so onemogli. Zato je hvaležen za vsak novi dan, ki ga najraje preživi med člani svoje borčevske organizacije, na borčevskih proslavah in slovesnostih, kamor pride ponosno s praporom.

Rad se ustavi v vasici Sromlje, kjer je zelo lep spomenik »njegovemu« Kozjanskemu odredu, v prostorih tamkajšnje Krajevne skupnosti tipa so ob pomoči ZZB NOB Brežice in zgodovinarja dr. Tomaža Teropšiča uredili zelo lepe spominske sobe.

Podružnice

zastopnik društva
Janez Štrbenc

Poslovna sekretarka:
Fanika Mikolič 041 909 300

Podružnica	Predsednik/ca
Brežice	Jožica Kuhar 070 370 014
Črnomelj	Ivan Lukanič 070 739 073
Krško	Boris Kuhar 041 999 979
Novo mesto	Dušan Nahtigal 041 377 924
Trebnje	Dušan Zupan 07 30 47 708 040 597 011
Sevnica	Božidar Debevc 041 996 555
	Poverjenica
Metlika	Ljubica Režek 051 341 415

Nadaljevanje zapisa o zloglasnem Štajerskem bataljonu

V deseti številki našega glasila smo objavili začetek zapisa o Štajerskem bataljonu, ki ga je dolga leta vestno sestavljal naš član Martin Rukše. Tu objavljamo nadaljevanje.

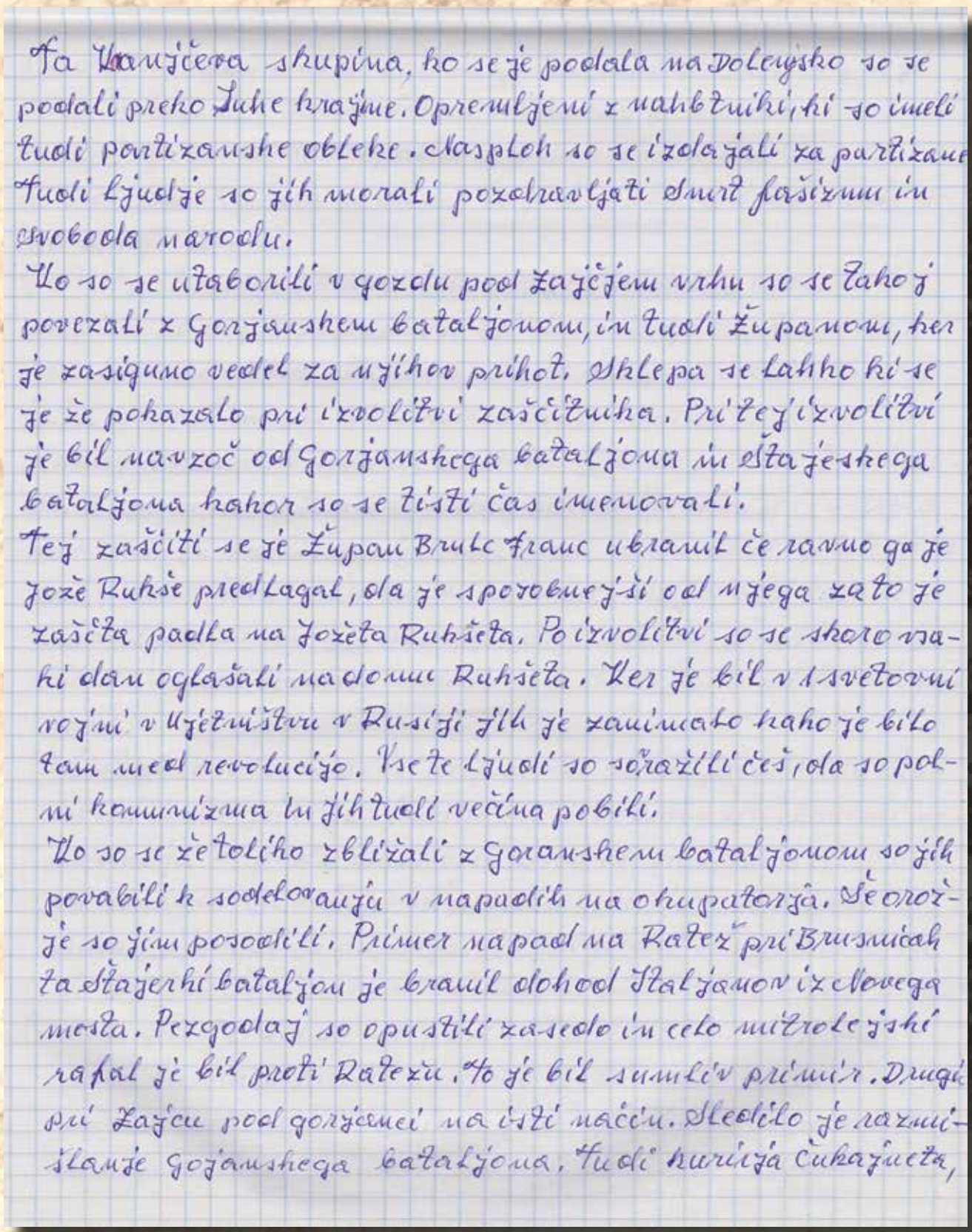

Ta Kanjčeva skupina, ko se je podala na Dolenjsko so se podali preko Suhe krajine. Opremljeni z nahbtniki, ki so imeli tudi partizanske obleke. Nasploh so se izdajali za partizane tudi ljudje so jih morali pozdravljati smrt fašizmu in svoboda narodu.

Ko so se utaborili v gozdu pod Zajčjem vrhu so se takoj povezali z Gorjanskem bataljonom, in tudi Županom, ker je zasigumo vedel za njihov prihod. Sklepa se lahko ki se je že pokazalo pri izvolitvi zaščitnika. Pri tej izvolitvi je bil navzoč od Gorjanskega bataljona in Štajerskega bataljona kakor so se tisti čas imenovali.

Tej zaščiti se je Župan Brulc Franc ubranil če ravno ga je Jože Rukše predlagal, da je sposobnejši od njega zato je zaščita padla na Jožeta Rukšeta. Po izvolitvi so se skoro vsaki dan oglašali na domu Rukšeta. Ker je bil v 1 svetovni vojni v Ujetništvu v Rusiji jih je zanimalo kako je bilo tam med revolucijo. Vsete ljudi so sprazili češ, da so polni komunizma in jih tudi večina pobili.

Ko so se že toliko zbližali z Goranskem bataljonom so jih povabili k sodelovanju v napadih na okupatorja. Se orožje so jim posodili. Primer napad na Ratež pri Brusnicah ta Štajerski bataljon je branil dohod Italjanov iz Novega mesta. Pozgodaj so opustili zasedo in celo mižrolejši napad je bil proti Ratežu. To je bil sumliv primir. Drugi pri Zajcu pod gorjanci na isti naćin. Sledilo je razmiščanje Gojanskega bataljona, tudi kurirja Čukajneta,

iz chihovega so obdržali in ga razorožili. K sreči jim je ušel, in to je bil jasen dokaz, da nekaj je narobe.
Poleg tega pa so se spopadli z Belokranjsko četo na Dolžu se je tremitno hrečala po Dolžu. To je bil popolni dokaz, da so na drugi strani.
V Šentjoštu se je že med tem zbrala taborišče Novomeška skupina ki so jih zbirali vse od chokromega Šentruperta in cele chirnske doline. Zato pa so se ta štajerski bataljon počutik zadost močen ki so sodelovali skupaj.
Zakaj ni Župan sprejel zaščite je bilo pozneje dokazano. Župana so aretirali in enega Katoliške Akcije Kastrevca in v Gabrju zaslišali. Glavna priča je bil Jože Ruhše ki n bil v sovraštvu z županom ni vedel kaj dosti zato je izjavil, da nima nič slabega proti njemu. Žpan Brule je bil na besede Ruhšeta oproščen, A iz pripora pa še ne izpuščen.
V tistem času so se pa že pripravili za napad na ta štajerski bataljon Gorjanski in Belokranski. Zaradi menadnega napada nisoimeli časa vse pospraviti. Ko so od goranskega bataljona prišli v taborišče je ostalo še nekaj opreme in papirja. Pri pregledu so ugotovili, da je pri tem štajerskem bataljonu imel organizacijo Franc Brule bele garde. Takoj so poslali patrolo po Župana in sina in mu pokazali njegovo delo. Zato so ga na tem mestu tudi ubili in sina. Jožetu Ruhšetu je pa rekel komandant če nebi bil na položaju bi bil lahko na

mestu kod Brulc ki'ga je zagovorjal.

Vsi pisci ne omenjajo prvega taborišča tega Lažnega Štajerskega bataljona. Resnica je taka. Kot aktivist chartin Rukše mi je vse dobro poznano vse delovanje Leteh, ker sem bil za streljaj stran rojen in zato bi rad tudi resnico.

Opis pohoda te skupine od Urha do tega taborišča, ki'ga omenjamo je bil točen. Le opisovalca se več nespomnim.
Da začnem resnico odkriti delovanje za NOV družine Rušetove iz Hrušice pri Novem mestu. Začelo se je, tik pred začetkom upora se je pojavil primas logar v Kočevskem rogu Pekarik, ki je bil tudi najstarejši partizan primas. Kaj sta se pogovarjala z očetom nisem razumel, ker me nista pustila blizu.
Drugi primer za božič 1941 je bil primas od mame bratranec ki je bil podnarodnik v bivši Jugoslaviji. Takrat se mi bilo videti kakega sodelovanja od nikoder. Da pobudo podnarodnika smo zatemnili okna zaradi signosti nezaupljivih vaščanov, in njega štangel Štefana ki je bil že partizan, in eden prvih padel v Hinjah ki je vodil četo skozi Hinje.
Vse to tajno sodelovanje smo obdržali za sebe in to se je pokazalo poznejše, da smo imeli prav. Zaradi tega, ker nismo nasedali oblaban takratni propagandi.

Zakaj je uspele navezati stike z gorjanskem bat.

Že dobro pripravljeni na njihov pohod na Dolenjsko so se dogovorili tajnega dogovora zaradi pozdrava, da se prebijejo brez morebitnih žrtev. Uspelo jim je priti brez večjih težav

na Dolenjsko. Ki so se izdajali kod partizani za pozabran smrt fašizmu - svoboda narodu so bili bol strogi ko iz gorjanskega bataljona. Zato so se tudi odločili za rekvirirjo in požig gradu Pogonci. Od tega gradu v mlinu se je učil tudi moj brat Jože Ruhše ki je pa moral z njimi. Ko se je javil doma je rekel nezamerite jaz sem v partizani, tudi sam je bil prepričan da so pravi partizani. Tudi vso prehranmo ko so zapustili na gradu so imeli v vasi Hrib pri Dol. Orehku pri Stopicah v mlinu pri Žovačiču podomače Lajbkovi.

Na vse to je mislil Gorjanski bataljon, da so res pravi partizani tudi aktivisti so že njim verjeli. Prišlo je tako daleč, da so je dogovorili z sodelovanje proti okupatorju. To je bilo za napad na Ratež 4 junija 1942 se orož je so jim posodili samo, da bojo bol branili pomoč iz Novega mesta. Ta lažni Štajerski bataljon se je predčasno umaknil im z izgovorom da so Italjani streljali po njih je bilo poznejše ugotovljeno, da so rafal iz strojnice ki so jim posodili streljali na napadajoče ti štajerci.

Drugi primer je bil pri napadu na Italjansko postojanko pri zajcu so izasede proti - sovražniku tudi streljali po napadalcih izgovor so imeli, da so mislili da so Italjani iz postojanke so bili vsecno pregnani.

Tretji primer napad na Belokranjsko četo na Dolžu ki je imela namen obiskati partizane Tostran Gorjancev. Iše popolno dohaz razorožitev kurirja Čukana Antona iz Ihovega, ki so ga hoteli ustreliti in mu je uspelo izpred jame pobegniti.

O nas

Društvo vojnih invalidov
Dolenjske, Posavja in Bele krajine

Novi trg 11, 8000 Novo mesto
Telefon, fax: 07/ 33 75 910
E-naslov: dvid@siol.net
Uradne ure: ponedeljek, četrtek 7h - 11h
Dosegljivi na telefon med 10:00 in 11:00

Korenine so interno glasilo DVIDPBk. Glavni in odgovorni urednik je Janez Štrbenc.
Novinarji so bili: Janez Štrbenc, Igor Šenica. Oblikoval je Damjan Čurič.
Tiskanje FORMA BREŽICE d.o.o. Naklada 11. številke Korenin je 200 izvodov.